

Ny undersøgelse: Mange danskere er i vil-drede med samtykke til sex

18-09-2023

Siden 2021 har samleje uden samtykke været en voldtægt, men den nye samtykkelov har ikke knækket voldtægtskurven. Ca. 14.000 kvinder udsættes hvert år for voldtægt. En ny undersøgelse viser nu, at mange danskere, især unge, har svært ved at afgøre, om de har fået ja eller nej til sex. Der er brug for oplysning og langt mere dialog om, hvordan man konkret sikrer samtykke til sex, mener Det Kriminalpræventive Råd.

Siden 1. januar 2021 har det været strafbart at have samleje med en person, der ikke samtykker. Et enigt Folketing stod bag den nye samtykkebaserede voldtægtslovgivning, og en netop offentliggjort undersøgelse fra Det Kriminalpræventive Råd viser nu, at langt de fleste danskere er enige i, at sex skal være baseret på samtykke. Samtykkeloven har imidlertid ikke fået antallet af voldtægter til at falde, og den nye undersøgelse viser, at mange, især unge, har svært ved at spørge til eller aflæse, om der er samtykke til sex.

Det er et stort samfundsproblem, at vi fortsat oplever tusindvis af voldtægter hvert år. Vi har fået en lov, der slår fast, at det er voldtægt, hvis ikke begge parter samtykker til sex. Samtykkeloven er dog kun et første skridt til at løse problemet. Vi skal nu finde ud af, hvordan samtykke konkret praktiseres. Hvis vi bliver bedre til at kommunikere om samtykke til sex, kan vi forhåbentlig forebygge en del overgreb. Derfor er der brug for langt mere oplysning og dialog blandt unge, siger Erik Christensen, formand for Det Kriminalpræventive Råd.

Undersøgelsen viser, at mere end hver tredje ung finder det unaturligt at spørge om samtykke til sex, og mange unge har svært ved at vurdere, om den anden samtykker. Og vanskelighederne med at udtrykke samtykke og spørge til samtykke går på tværs af køn.

- Vi ser i den nye undersøgelse, at mange har svært ved at aflæse kropssprog i forhold til samtykke. Samtidig er det den måde, mange kommunikerer samtykke til sex på. Der er ikke én rigtig måde at give samtykke, men selvom ord ikke altid er nødvendige, er det at forstå hinanden afgørende, siger Katrine Amalie Keller, videnskonsulent hos Det Kriminalpræventive Råd.

Ifølge den nye undersøgelse efterspørger især unge mere viden om samtykke og voldtægt. En betydelig andel af de unge føler sig utilstrækkeligt oplyst, og den manglende viden gør det sværere at kommunikere om samtykke i praksis.

- Nogle unge synes, det er svært at tale om sex, fordi det stadig er et tabu. Men vi ved, at det at tale åbent om sex og samtykke med andre, fx ens venner, gør det nemmere at tale med sin sexpartner om det. Derfor har vi en stor opgave foran os med at starte en bred samtale om, hvordan man i praksis sikrer samtykke, siger videnskonsulent Katrine Amalie Keller.

Som et nyt tiltag er det politisk besluttet, at seksualundervisning er obligatorisk på gymnasierne, men det bør udbredes til alle ungdomsuddannelser. Der er brug for, at undervisningen er handlingsanvisende, så de unge ikke blot får en forståelse for samtykke, men også får drøftet, hvordan de kan sikre samtykke til sex i praksis. Men undervisning kan ikke stå alene – der er behov for samfundsdebat og dialog blandt unge – også uden for klasselokalet, siger Det Kriminalpræventive Råds formand.

- Selvom flertallet af unge føler sig i stand til at navigere i det her, er rigtig mange unge usikre på, hvordan de udtrykker eller sikrer sig samtykke til sex. Det skal vi tage seriøst for at mindske overgreb og voldtægter. Usikkerheden om samtykke betyder også, at en del, især unge mænd, er bekymret for fejlagtige voldtægtsanklager. Vi skal derfor klæde de unge bedre på til at navigere på en måde, så det ikke ender med voldtægt eller situationer, hvor det er uklart, om man går over grænsen, siger Erik Christensen.

FAKTA

Om undersøgelsen

Undersøgelsen 'Stereotype forestillinger om voldtægt og holdning til samtykke' fra 2023 er udarbejdet af Epinion for Det Kriminalpræventive Råd. Undersøgelsen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse fra et repræsentativt udsnit af danskere fra 16 til 74 år. Analysebureauet Voxmeter har stået for dataindsamlingen.

85 pct. mener, at det er vigtigt altid at sikre samtykke til sex. Imidlertid har mange danskere, især unge, har svært ved at håndtere samtykke i praksis. 38 pct. af mænd på 16-30 år finder det unaturligt at spørge om samtykke. 17 pct. af kvinder på 16-20 år har svært

ved at udtrykke samtykke til sex, og hele 40 pct. af unge mænd på 16-20 år synes, at det er svært at afgøre, om den anden samtykker, hvis vedkommende ikke siger det med ord. Mere end hver anden dansker (58 pct.) kommunikerer samtykke med kropssprog snarere end med ord.

44 pct. af danskerne mener, at der ikke gøres nok for at oplyse befolkningen om samtykke, og omkring hver tredje ung føler sig ikke tilstrækkeligt oplyst. Kvinder oplever i højere grad end mænd, at der er brug for mere oplysning bredt i befolkningen. Det kan hænge sammen med, at kvinder oftere oplever, at det ikke respekteres, hvis de afviser seksuel kontakt. På tværs af køn oplever 18 pct., at det ofte ikke respekteres, når de afviser seksuelle tilnærmelser, mod 30 pct. blandt kvinder under 30 år.

52 pct. af danske mænd er blevet mere bekymrede for fejlagtige voldtægtsanklager efter samtykkeloven, mens det gælder 33 pct. af kvinderne. Bekymringen toppe blandt 16-20-årige mænd, hvor 54 pct. er bekymrede.

Ifølge offerundersøgelsen 2022, bliver omkring 14.000 kvinder udsat for voldtægt årligt. Tallet har været stigende over en årrække. Før 2021 kunne man dømmes for voldtægt, hvis der var vold, trusler eller tvang involveret. Med samtykkeloven skal begge parter sikre sig samtykke, da sex skal være frivilligt.

Anne-Sofie Thiel

Pressemedarbejder

at@dkr.dk

[41 74 73 80](tel:41747380)

LÆS UNDERSØGELSEN

Stereotype forestillinger om voldtægt og holdning til samtykke